

DOPRAVNÍ VÝCHOVA

metodická příručka
pro mateřské školy

FRAUS

Dopravní výchova

metodická příručka pro mateřské školy

Autorka podkladů: Mgr. Eva Suchá

Odborná redaktorka: Mgr. Jitka Šebková

Koordinátor e-produkce: Jan Jenšík

Redaktorka obrazové části: Dagmar Metlická

Autoři ilustrací: Alena Krchová, Josef Quis

Obálka: Shutterstock / © Jk_bunny, 2014

Sazba a grafická úprava: Olga Matulová

Jazyková korektura: Mgr. Růžena Písková

Objednací číslo: K 067

EAN 8594022787442

Dopravní výchova

Vážené kolegyně a kolegové,

ráda bych Vám představila interaktivní učebnici zaměřenou na výuku dopravní výchovy v MŠ. Všichni téměř každý den využíváme silničního provozu a děti jsou bohužel jeho nejzranitelnějšími účastníky. Proto je nutné nepodceňovat výuku dopravní výchovy a od útlého věku děti upozorňovat na možná nebezpečí v dopravě.

Dítě se v dopravě nejčastěji objevuje jako chodec, cyklista a spolujezdec, což jsou také tři stěžejní oblasti v dopravní výchově v MŠ.

Vzhledem k tomu, že děti jsou nejčastěji chodci, upozorňujeme na možná nebezpečí na chodníku – hra v blízkosti pozemních komunikací, nezajištění viditelnosti, neopatrnost a nekázeň. Učíme je, že při chůzi na chodníku by měly jít vždy na vzdálenější straně od silnice, vozovku přecházet na bezpečném místě, vždy se rozhlédnout a že na hraní je určeno hřiště a nikoliv vozovka.

Další rolí je dítě–cyklista. Jízdní kolo je nejen dopravní prostředek, ale je využíváno také ke sportování ve volném čase. Možná nebezpečí mohou vzniknout při nepoužití ochranné přilby, při nezajištění viditelnosti, při jízdě na technicky nezpůsobilém a špatně vybaveném kole, při neopatrnosti a nekázi. Správně vybavené jízdní kolo a správné chování v provozu je základem jakéhokoliv pohybu dítěte na jízdním kole. Děti učíme vždy používat cyklistickou helmu, být viditelný (pestré barvy a reflexní doplňky) a vybírat bezpečný prostor pro pohyb na kole (cyklostezky).

Nebezpečí na děti číhá i při cestování autem a dalšími dopravními prostředky, kdy je dítě spolujezdcem. Při nepoužití zádržných systémů a při nepřipoutání bezpečnostními pásy mohou případné nehody končit pro děti fatálně. K úrazu může dojít také při prudkém brzdění bez nárazu. V autě musí být děti vždy připoutané ve schváleném dětském zádržném systému. Pás nesmí být veden pod pažemi nebo přes břicho. Nastupujeme a vystupujeme vždy na straně chodníku nebo krajnice. Nemůže tak dojít ke sražení projíždějícím vozidlem. Při cestování v ostatních dopravních prostředcích učíme děti dodržovat předepsaná pravidla a uvědomovat si důležitost bezpečného chování pro ně i okolí.

Čtyři roční období jsou nosným základem v práci s dětmi v MŠ a odvíjí se od nich většina činností. Proto i tato učebnice byla vytvořena na základě čtyř ročních období. Školní rok začíná v září, prvním ročním obdobím v učebnici je proto právě podzim.

Učebnice obsahuje 10 pracovních aktivit, které lze vytisknout jako pracovní list, 8 cvičení pro interaktivní tabuli, PC nebo tablet, herní plán a pexeso. Aktivity jsou zaměřené na výše uvedená témata z dopravní výchovy, ale i na procvičení základních barev, geometrických tvarů a pravolevé orientace. Aktivity byly tvořeny pro všechny věkové úrovně dětí v MŠ. Cílem bylo vytvořit podpůrné materiály pro Vás učitele a zároveň aktivity pro děti, které budou nejen poučné, ale i zábavné a poutavé.

Hodně úspěchu v pedagogické práci Vám přeje

Autorka

Cíle dopravní výchovy u dětí předškolního věku

Metodika dopravní výchovy pro děti předškolního věku si klade za cíl naučit děti, jak se chovat bezpečně v dopravních situacích s ohledem na sebe i své okolí, umět se orientovat v dopravním prostředí a přiměřeně věku si osvojit základní pravidla silničního provozu.

V této učebnici se zaměříme na:

- bezpečné chování v dopravním prostředí;
- získání základních vědomostí a znalostí pravidel silničního provozu;
- rozvoj dovedností důležitých pro bezpečný pohyb na chodníku, na přechodu pro chodce, v okolí silnice, i na silnici samotné;
- rozvoj znalostí a dovedností důležitých pro bezpečné chování v dopravním prostředku;
- uvědomění si možného nebezpečí při nezodpovědném a nebezpečném chování;
- rozvoj schopnosti předvídat;
- rozvoj pravolevé orientace;
- rozvoj schopnosti rychle a správně se rozhodovat.

Děti jsou součástí dopravy nejčastěji v těchto rolích a měly by mít před nástupem do školy tyto **kompetence**:

Chodec

- Ví a umí bezpečně přecházet na přechodu pro chodce řízeném semaforem i bez semaforu.
- Ví a umí bezpečně přecházet přes silnici bez přechodu pro chodce.
- Poznává a ví, jaké světelné signály semaforu pro chodce povolují přejít a které příkazují „stát“.
- Ví a umí se bezpečně pohybovat po chodníku.
- Ví a umí se bezpečně pohybovat po silnici a na vlakových přejezdech.

Cyklista, bruslař nebo jezdec na koloběžce nebo na skateboardu

- Zná a používá ochranné vybavení a zná jeho význam.
- Ví, kde je bezpečné se na těchto dopravních prostředcích pohybovat.
- Ví, kde na nich nesmí jezdit.
- Zná a dodržuje základní dopravní pravidla.
- Ví, jak se pohybovat na chodníku, na přechodu pro chodce, na cyklostezce.
- Zná význam základních dopravních značek a řídí se jimi.

Spolujezdec v autě

- Ví, jak se správně a bezpečně nastupuje a vystupuje z vozidla.
- Ví, proč je důležité používat bezpečnostní pásy.
- Ví, že nesmí rušit řidiče a jak se má chovat v roli spolujezdce.

Cestující v hromadném dopravním prostředku

- Zná a dodržuje pravidla pro cestující ve veřejných dopravních prostředcích.
- Ví, proč je důležité se za jízdy pevně držet nebo sedět.
- Chová se bezpečně při čekání na zastávce.
- Ví a umí bezpečně nastoupit a vystoupit.

Pracovní aktivita č. 1 Bludiště – cesta domů

Cíl: Procvičení prostorové orientace a logického myšlení

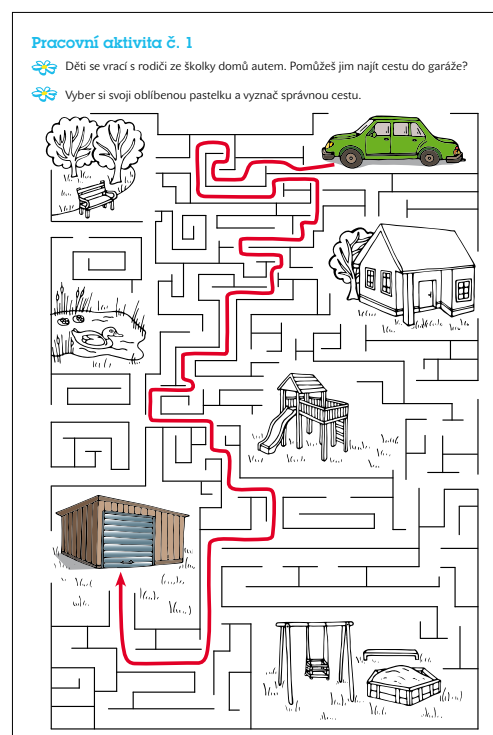
Čas přípravy: Tato aktivita nepotřebuje předchozí přípravu.

Čas průběhu aktivity: 5 minut

Metody a formy: Skupinová nebo samostatná práce, rozhovor, řízené plnění instrukcí

Postup: Připravíme pracovní list pro každé dítě. Děti hledají cestu ze školky domů. Aktivita může být prováděna samostatně nebo společně. V průběhu společného plnění zdůrazňujeme pojmy zatočit vpravo, vlevo, pokračuj rovně.

Poznámka: Po splnění úkolu se děti mohou navigovat podle plánu na vyznačená místa v bludišti za pomoci pojmů „zatoč vlevo“, „pokračuj rovně“ atd. nebo se navzájem navigovat ve dvojicích po třídě nebo tělocvičně.

Pracovní aktivita č. 2 Semafor

Cíl: Znat význam semaforu (bezpečnost), umět přecházet podle světel na semaforu

Čas přípravy: Toto cvičení nepotřebuje předchozí přípravu.

Čas průběhu aktivity: 15 minut

Metody a formy: Vybarvování, třídění, poslech, rozhovor, diskuze

Postup:

1. fáze

Zeptáme se dětí, který ze semaforů je pro chodce a který pro řidiče. Společně s dětmi vybarvíme světla semaforů správnými barvami. Semaforů porovnáme. Zdůrazníme význam světel a pravidla pro přecházení na semaforu.

Doplňující otázky: *Jak často přecházíš na semaforu? Kde je nejbližší semafor u školky nebo tvého bydliště? Viděl jsi někdy někoho přebíhat na červenou? Co se mohlo stát?*

2. fáze

Pustíme dětem zadání úkolu. Poté odpovídají na otázky.

Zadání úkolu:

Toník a Verunka jsou sourozenci. Toník je již školák a ví, jak se má bezpečně dostat do školy. Verunka půjde do školy až příští rok, ale chtěla by se bráškovvi vyrovnat a již vše vědět. A tak každý den po cestě do školy a školky dává Toník Verunce otázky. Verunka je již zvládá dobře. Dokážeš i ty správně odpovědět?

Poznámka:

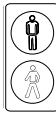
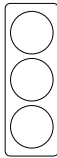
Doporučené webové odkazy:

<http://www.ibesip.cz/cz/rodic/deti-ve-meste/dite-ve-meste/dite-ve-meste-chodec>

<http://www.policie.cz/clanek/chodec-ucastnik-silnicniho-provozu.aspx>

Pracovní aktivita č. 2

 Podívej se na nevybarvené semafor. Který z nich je pro chodce a který pro řidiče? Vybarvi jednotlivá světla správnou barvou.

Toník a Verunka jsou sourozenci. Toník je již školák a ví, jak se má bezpečně dostat do školy. Verunka půjde do školy až příští rok, ale chtěla by se bráškovvi vyrovnat a již vše vědět. A tak každý den po cestě do školy a školky dává Toník Verunce otázky. Verunka je již zvládá dobře.

 Dokážeš i ty správně odpovědět?

- Který semafor je pro chodce?
- Na kterou barvu přecházejí chodci přes přechod?
- Která barva svítí na semaforu pro chodce, když nesmí přecházet?
- Který semafor je pro dopravní prostředky?
- Co znamená, když svítí červené světlo?
- Které světlo svítí, když mohou auta jet?
- Co znamená, když svítí oranžové světlo?

Pracovní aktivita č. 3 Hledání rozdílů

Cíl: Znat a respektovat pravidla správného a bezpečného chování v dopravních prostředcích a na zastávkách

Čas přípravy: Tato aktivita nepotřebuje předchozí přípravu.

Čas průběhu aktivity: 10 minut

Metody a formy: Hledání rozdílů, porovnávání, odůvodňování, rozhovor, diskuze

Postup:

1. úkol

Připravíme každému dítěti pracovní list a zadáme úkol – hledání rozdílů na obrázcích. Upozorníme děti, že mezi prvními obrázky je rozdílů 8, mezi druhými 5. Zkontrolujeme společně rozdílů na interaktivní tabuli (nebo děti ve dvojicích) a zároveň hledáme a odůvodňujeme na obrázcích správné a nesprávné chování.

Řešení: obrázky + označené rozdílů

2. úkol

Děti spojí šipky podle určeného směru jedním tahem a v průběhu práce nebo až po dokreslení hádají nebo určí, jaký obrázek (dopravní prostředek) jim vznikl – jízdní kolo. Následně dokreslí vše, co kolu chybí z povinné výbavy.

Řešení: bílá odrazka (vpředu), oranžová odrazka (na šlapkách ze stran, na paprscích kol), světlo – za snížené viditelnosti – přední (bílé) a zadní (červené)

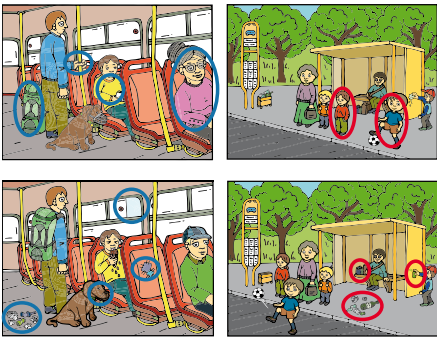
Poznámka: Pokud pracujeme s menšími dětmi, usnadníme jim práci nápovědou, umístěním obrázku kola s plnou výbavou na nástěnce.

Doporučený webový odkaz:

<http://www.policie.cz/clanek/povinna-vybava-na-kolo.aspx>

Pracovní aktivita č. 3

 Prohlédni si obrázky a hledej mezi nimi rozdíly. Mezi první dvojicí obrázků je rozdílů osm, u druhé je rozdílů 5. Najdeš je všechny? Rozdíly zakroužkuj.

 Připrav si tužku a obťáhni obrázek ve směru šipek jedním tahem. Jaký dopravní prostředek ti vznikne? Až spojíš správně všechny šipky, pečlivě si obrázek prohlédni a dokresli, co chybí.

Pracovní aktivita č. 3 (pokračování)

Pracovní aktivita č. 4 Stopy

Cíl: Znat různé dopravní prostředky a účastníky silničního provozu

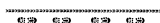

Čas přípravy: Tato aktivita nepotřebuje předchozí přípravu.

Čas průběhu aktivity: 5 minut

Metody a formy: Spojování, porovnávání

Postup: Připravíme pro každé dítě pracovní list. Děti spojují obrázky a jejich stopy. Úkol zkontrolujeme společně na interaktivní tabuli nebo s dětmi ústně. Aktivitu můžeme rozšířit o hledání dalších dopravních prostředků, které tvoří stejné nebo podobné stopy.

Pracovní aktivita č. 4
 Poznás, kdo nebo co udělalo jednotlivé stopy? Spoj stopy se správnými obrázky.

Pracovní aktivita č. 5 Dopravní značky

Cíl: Seznámit žáky se základními pravidly silničního provozu a bezpečnosti účastníka silničního provozu, znát a pojmenovat základní dopravní značky, znát jejich význam

Čas přípravy: 5 minut

Čas průběhu aktivity: 15 minut

Pomůcky: Pastelky, nůžky, lepidlo, papíry nebo čtvrtky

Metody a formy: Překreslování, stříhání, nalepování, rozhovor, vyprávění, diskuze

Postup: Pro každé dítě připravíme kopii pracovního listu. Nejprve se děti zeptáme, jaké znají dopravní značky a proč jsou dopravní značky důležité (zdůrazníme bezpečnost). Poté necháme děti pojmenovat značky na pracovním listě a zadáme první úkol. Děti vyberou správné barvy podle vzorů značek a tyto značky překreslí. V průběhu činnosti (překreslování) znovu společně s nimi opakujeme název a význam značek. Po dokončení děti vypravují, kde se tyto značky nacházejí v jejich okolí nebo po cestě do školky. Poté si na spodní část pracovního listu připraví svůj vlastní obrázek nebo mapu, na kterou výše uvedené značky správně umístí.

Poznámka:

Doporučený webový odkaz:

<http://www.ibesip.cz/cz/motocyklista/bezpecna-silnice/dopravni-znacky-s-komentarem>

Pracovní aktivita č. 5
 Podle vzoru nakresli dopravní značky. Které barvy pastelky k tomu potřebuješ?

 Víš, co tyto značky znamenají? Dokážeš je pojmenovat?
 Vyprávěj, kde se tyto značky ve vašem okolí nacházejí.
 Značky vystříhni, nalep a dokresli obrázek, kam značky patří.

Pracovní aktivita č. 6 Správné vybavení chodce a bruslaře

Cíl: Umět se vhodně obléknout na různé sportovní aktivity, vybrat správné ochranné prostředky, znát důležitost pestrých barev v silničním provozu a význam jednotlivých částí oblečení a sportovního vybavení ve spojení s určitým sportem nebo ročním obdobím

Čas přípravy: 20 minut

Čas průběhu aktivity: 1. fáze 5–10 minut, 2. fáze 15–20 minut, 3. fáze 5–10 minut

Pomůcky: Děti – pastelky, nůžky, kopie PA č. 6a, b
Učitel – vybarvené a vystřižané obrázky dětí, oblečení a vybavení (z PA)

Metody a formy: vybarvování, stříhání, brainstorming, určování, třídění, porovnávání, rozhovor

Postup:

1. fáze:

Metodou brainstormingu postupně pojmenujeme všechny části oblečení vhodné na vycházku a sportovního vybavení pro jízdu na bruslích. Pomůckou může být připravená sada.

Na tabuli umístíme postavičku dívky a ptáme se, co vše potřebuje, když jde na brusle. Podle návrhů dětí lepíme oblečení a výbavu okolo dané postavičky. Zdůrazňujeme, proč jsou jednotlivé části výbavy důležité. To samé provedeme s postavou chlapce, který jde s rodiči na procházku.

V průběhu klademe otázky typu: *Proč má mít bruslař na hlavě helmu a chrániče na zápěstí, loktech a kolenou? Jaké oblečení si oblékáte na procházku? Jak se oblékáte v horku nebo v dešti?*

2. fáze:

Každému dítěti připravíme PA (2 listy). Děti si buď podle diktátu, nebo libovolně vybarví znázorněné oblečení a vybavení, poté vystrihnou. Při vybarvování dbáme na důležitost pestrých barev.

3. fáze:

Děti oblékají své postavičky opět buď podle diktátu, nebo tematicky (dívka jdoucí na procházku, chlapec na bruslích,...), děti si oblečené postavičky porovnávají a zároveň odůvodňují, proč jim jednotlivé části oblečení nebo vybavení oblékly.

Poznámka: Děti lze nechat vytvořit jejich vlastní oblečení – rozšířit sadu vybavení (oblečení na zimu, déšť,...).

Pracovní aktivita č. 7 Geometrické tvary, prostorová orientace

Cíl: Znat základní barvy, umět určit a pojmenovat základní geometrické tvary (čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník), určovat a znát základní pojmy prostorové orientace typu vpravo nahoře, vlevo dole atd.

Čas přípravy: 10 minut

Čas průběhu aktivity: 15 minut

Pomůcky: Pastelky nebo fixy, nůžky, lepidlo, sada geometrických tvarů

Metody a formy: Určování, vybarvování, vystřihávání a práce (umistování) podle diktátu

Postup: Připravíme si sadu geometrických tvarů různých barev – čtverec, trojúhelník, obdélník a kruh. Pomůckou může být pracovní list pro děti anebo si připravíme své vlastní tvary.

Rozložíme tvary na zem nebo na stůl. Děti hledají postupně jednotlivé geometrické tvary. Ptáme se dětí, co v jejich okolí je ve tvaru obdélníku, kruhu,...

Zároveň procvičíme pozice otázkami typu:

Co je nahoře? – strop, nebe, mraky... *Co je dole?* – podlaha, zem,...

Poté rozdáme pracovní listy, děti si připraví určené pastelky (červená, žlutá, zelená, modrá) a vybarví si každý řádek jednou barvou. Vystřihají a umístí obrázky tvarů do správného pole podle diktátu.

Pracovní aktivita č. 7

 Připrav si 4 pastelky – červenou, žlutou, zelenou a modrou. Pak se podívej na připravenou tabulku. Zvládneš jednotlivé tvary pojmenovat?

 Každý řádek tvarů vybarví jednou barvou. Tvary pak vystřihni a umísti do správných políček (na dalším listu) podle diktátu.

- žlutý čtverec vpravo nahoru
- zelený kruh vlevo dolů
- modrý obdélník vpravo dolů
- červený trojúhelník vlevo nahoru
- všechny žluté předměty vpravo nahoru
- všechny modré předměty vlevo dolů
- všechny červené předměty vlevo nahoru
- všechny zelené předměty vpravo dolů

Pracovní aktivita č. 7 (pokračování)

Pracovní aktivita č. 8 Hra na policisty

Cíl: Umět základní pravidla silničního provozu, umět se správně vybavit na kolo, brusle, umět se bezpečně chovat jako chodec

Čas přípravy: 5 minut

Čas průběhu aktivity: 10–15 minut

Metody a formy: Třídění, porovnávání, rozhovor, diskuze

Postup: Vytiskneme si obrázky z pracovního listu a rozstříháme. Připravíme si dva papíry (červený a zelený) a vybereme dva dobrovolníky – policisty. Každý z nich si vezme jeden papír. Ostatní děti si mohou připravit pastelky stejných barev. Postupně předkládáme dětem připravené obrázky a děti zvedají buď červený, nebo zelený papír (pastelky). Červená znamená porušování pravidel, zelená značí dodržování pravidel. Společně odůvodníme.

Následně dětem rozdáme pracovní list a děti ho samy vypracují. Červeně přeškrtnou obrázky s porušováním pravidel, zeleně obrázky, kde se pravidla dodržují.

Pracovní aktivita č. 8
 Nyní si můžeš zahrát na policistu.

Podívej se na obrázky a rozhodni, kdo se chová správně a kdo špatně.
Zeleně zakroužkuj obrázky se správným chováním, **červeně** přeškrtni obrázky, kde se porušují pravidla.

Po splnění úkolu své rozhodnutí odůvodni.

Cvičení č. 1 Ano/Ne

Cíl: Znat a dodržovat pravidla silničního provozu, uvědomovat si následky nezodpovědného chování

Čas přípravy: Toto cvičení nepotřebuje předchozí přípravu.

Čas průběhu aktivity: 5–10 minut

Metody a formy: Porovnávání, třídění, rozhovor, diskuze

Postup: Pustíme dětem zadání úkolu a necháme je plnit úkol. Děti samy rozhodují, zda se na obrázcích dodržují nebo porušují pravidla, a hádají, co se jim pod kartami skrývá za obrázek. V průběhu aktivity zdůrazňujeme bezpečnost a možné následky při nedodržování pravidel.

Cvičení č. 2 Povinná výbava kola

Cíl: Znat povinnou výbavu na kolo

Čas přípravy: Toto cvičení nepotřebuje předchozí přípravu.

Čas průběhu aktivity: 5 minut

Metody a formy: Třídění, rozhovor

Postup: Pojmenujeme s dětmi všechny obrázky. Ptáme se dětí, co na kolo patří a co ne. Poté děti přetahují k usměváčkovi věci, které na kolo patří, k mračounovi věci, které na kolo nepatří.

Řešení:

Co na kolo patří – řídítka, zvonek, bílá odrazka, oranžová odrazka, pedály, brzda, pumpička, nářadí, světlo

Co na kolo nepatří – trumpetka, modrá odrazka, fialová odrazka, větrník na tyčce, kolečkové brusle, baterka do ruky, deštník, MP3 se sluchátky, lyžařské brýle

Poznámka:

Doporučený webový odkaz:

<http://www.ibesip.cz/cz/cyklista/bezpecne-jizdni-kolo/povinna-vybava-jizdniho-kola>

Cvičení č. 3 Dopravní prostředky a jejich velikost

Cíl: Umět určit a pojmenovat dopravní prostředky, umět je porovnávat podle reálné velikosti, umět řadové číslovky do 6

Čas přípravy: Toto cvičení nepotřebuje předchozí přípravu.

Čas průběhu aktivity: 10 minut procvičování bez interaktivní tabule, 5 minut cvičení

Metody a formy: Porovnávání, řazení, spojování

Postup: Zeptáme se dětí, kdo je ve třídě nejmenší a kdo největší. Necháme děti vypravovat, kdo z jejich rodiny je nejmenší a největší a kdo je velikostí mezi. Vybereme šest dětí a necháme je seřadit se podle velikosti, zároveň zopakujeme číslice 1–6, které mohou být připravené na kartách a děti je přidrží, aby ostatní viděli číselnou řadu (nejmenší bude držet kartu s číslem 1, největší s číslem 6). Vybereme druhou šestici a necháme je opět seřadit podle velikosti a děti si poté samy vyberou kartu s číslem podle pozice, na které budou stát. Tuto aktivitu opakujeme podle potřeby.

Poté děti plní úkol na interaktivní tabuli. V průběhu plnění úkolu pomáháme otázkami:

Kdo je větší? Kdo je menší?

Řešení:

1. kolo

1. kolo, 2. motocykl, 3. osobní auto, 4. sanitka, 5. dopravní letadlo, 6. velký trajekt

2. kolo

1. koloběžka, 2. moped, 3. čtyřkolka, 4. traktor, 5. nákladní auto, 6. vlak

Cvičení č. 4 Dopravní prostředky a povolání

Cíl: Umět pojmenovat a určit dopravní prostředky, znát a umět pojmenovat řidiče dopravních prostředků (povolání)

Čas přípravy: Toto cvičení nepotřebuje předchozí přípravu.

Čas průběhu aktivity: 5 minut cvičení, do 10 minut rozhovor a diskuze

Metody a formy: Určování, třídění, spojování, rozhovor, diskuze

Postup: Nejprve necháme děti pojmenovat zobrazené dopravní prostředky a poté osoby (řidiče těchto dopravních prostředků). Ptáme se dětí, zda znají někoho, kdo má stejné zaměstnání. Pokud ano, mohou o jeho práci vypravovat. Spojíme společně s dětmi obrázky dopravních prostředků a postav a pojmenujeme je. Po splnění úkolu se dětí ptáme, kdo z nich by chtěl být např. letcem nebo námořníkem a proč. Ptáme se na obtížnost povolání, výhody, nevýhody a míru zodpovědnosti.

Cvičení č. 5 Stopy dopravních prostředků a účastníků silničního provozu

Cíl: Znat různé dopravní prostředky a účastníky silničního provozu

Čas přípravy: Toto cvičení nepotřebuje předchozí přípravu.

Čas průběhu aktivity: 5 minut cvičení, 5 minut rozhovor

Metody a formy: Třídění, spojování, rozhovor

Postup: Zeptáme se dětí, jaké znají dopravní prostředky a kdo může být účastníkem silničního provozu. Děti poté spojují obrázky a jejich stopy. Cvičení je rozděleno do dvou kol.

Doplňkové aktivity:

1. Po dokončení aktivity se ptáme dětí, které další dopravní prostředky nechávají stejné (podobné) stopy. Např. auto/autobus/kamion/trolejbus/čtyřkolka; tramvaj/vlak; tříkolka/skútr,...
2. Ptáme se dětí, jakou stopu udělá např. kolo s pomocnými kolečky
3. Děti si navzájem malují stopy a hádají dopravní prostředek (ve dvojicích nebo v týmech)

Poznámka:

Doporučené webové odkazy:

<http://www.bezpecnecesty.cz/cz/temata/vzdelavani/rodina>

<http://www.bezpecnecesty.cz/cz/temata/vzdelavani/skoly-dopravni-vychova>

Cvičení č. 6 Dopravní značky

Cíl: Znat a pojmenovat základní dopravní značky, znát jejich význam

Čas přípravy: Toto cvičení nepotřebuje předchozí přípravu

Čas průběhu aktivity: 5 minut a více

Metody a formy: Hledání dvojic, porovnávání značek a jejich tvarů

Postup: Cvičení vychází ze hry pexeso. Děti hledají dva stejné obrázky značek a při každém otočení značky pojmenovávají. V prvním kole hledají děti zcela stejné obrázky (dvojice). Druhé kolo je ztížené tím, že hledají dopravní značku a její obrys.

Poznámka: Cvičení mohou provádět jednotlivci, dvojice nebo týmy.

Doporučený webový odkaz:

<http://www.ibesip.cz/cz/motocyklista/bezpecna-silnice/dopravni-znacky-s-komentarem>

Cvičení č. 7 Správné vybavení chodce, bruslaře a cyklisty

Cíl: Umět se vhodně obléknout na různé sportovní aktivity, vybrat správné ochranné prostředky, znát důležitost pestrých barev v silničním provozu a význam jednotlivých částí oblečení a sportovního vybavení ve spojení s určitým sportem, počasím nebo ročním obdobím

Čas přípravy: Aktivita nevyžaduje předchozí přípravu.

Čas průběhu aktivity: Každé kolo 5 minut (2 kola)

Metody a formy: Třídění, rozhovor

Postup: Cvičení je rozděleno do dvou kol. První kolo je zaměřeno na správné vybavení chodce, bruslaře a cyklisty, druhé kolo na přiměřené oblečení podle počasí.

Úkolem dětí je přetáhnout podle zadání příslušné oblečení nebo sportovní vybavení k jednotlivým postavičkám dětí.

Před zahájením plnění úkolu pojmenujeme s dětmi všechny části oblečení a vybavení. Až poté postupně děti přetahují obrázky. Po přetažení každého obrázku zdůrazníme my nebo děti samy důležitost nebo povinnost vybavení (např. nošení helmy – povinná pro cyklisty do 18 let).

Poznámka: Cvičení může být prováděno s jednotlivci, ve dvojicích nebo ve skupině.

Doporučený webový odkaz:

<http://www.policie.cz/clanek/cyklisticka-helma.aspx>

Cvičení č. 8 Geometrické tvary, prostorová orientace

Cíl: Znat základní barvy, umět určit a pojmenovat základní geometrické tvary (čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník), určovat a znát základní pojmy prostorové orientace typu vpravo nahoře, vlevo dole atd.

Čas přípravy: Toto cvičení nepotřebuje předchozí přípravu

Čas průběhu aktivity: 10 minut

Metody a formy: Určování, přetahování, práce podle diktátu

Postup: Toto cvičení obsahuje 3 kola. Při prvním kole s dětmi společně určíme a pojmenujeme zobrazené geometrické obrazce na tabuli (např. červený trojúhelník). Dále určíme a pojmenujeme připravená pole (např. vlevo nahoře). Poté děti přetahují podle diktátu zadané tvary do správných polí. Úkol může být plněn jednotlivci, ve dvojicích nebo v týmech.

Cvičení č. 9 Určování pozice

Cíl: Umět určit polohu – vlevo, vpravo, nahoře, dole, procvičit pravolevou orientaci a orientaci v prostoru, procvičit barvy

Čas přípravy: Toto cvičení nepotřebuje předchozí přípravu.

Čas průběhu aktivity: 5 minut

Metody a formy: Přetahování, určování pozic předmětů a barev

Klíčová slova: Vpravo, vpředu, vzadu, nahoře, dole, uprostřed

Postup: Zopakujeme s dětmi klíčová slova pomocí otázek typu:

Kdo je v naší třídě vpředu? Kdo je vzadu? Kdo je uprostřed? Kdo je vlevo?

Následně provedeme cvičení společně s dětmi.

Řešení:

1. Dopravní prostředek jedoucí vlevo – červené kolečko
2. Dopravní prostředek jedoucí vpravo – žluté kolečko
3. Dítě jdoucí vpředu – oranžové kolečko
4. Dítě, které je nahoře – zelené kolečko
5. Barva bundy lyžaře, který jede uprostřed – žluté kolečko

Cvičení č. 10 Dopravní značky a jejich tvary

Cíl: Znat základní dopravní značky, znát základní geometrické tvary

Čas přípravy: Toto cvičení nepotřebuje předchozí přípravu.

Čas průběhu aktivity: 10 minut

Metody a formy: Rozhovor, třídění, porovnávání

Postup:

1. kolo

Zeptáme se dětí, které geometrické tvary jsou znázorněné na obrazovce (kruh a trojúhelník). Dále pojmenujeme znázorněné značky a zdůrazníme význam značek ve tvaru trojúhelníku – výstražné dopravní značky a ve tvaru kruhu – příkazové a zákazové a také význam jednotlivých značek. Ptáme se dětí, kde se tyto značky vyskytují a kde se nachází v okolí školky nebo jejich bydliště.

Děti značky roztřídí podle tvarů na dvě skupiny, zároveň značky znovu pojmenují.

2. kolo

Probíhá stejným způsobem, dodržujeme stejný postup jako u prvního kola, jen zdůrazníme význam značek informativních směrových a provozních ve tvaru čtverce a obdélníku.

Poznámka:

Doporučený webový odkaz:

<http://www.zakruta.cz/dopravni-znaceni>

Pravidla hry

Ke hře si připravíme

- hrací plán
- po jedné figurce v různých barvách (každý hráč má jednu)
- házečí kostku s kolečky v základních barvách

Cílem hry

je dojít po herním plánu od domu na dětské hřiště, co nejrychleji projít figurkou hracím plánem a správně určit, co je na kartách (podle potřeby využijeme obrázky dopravních značek, kartičky z pexesa).

Průběh hry

Hráči si nasadí figurku na první barevné políčko u domu. Poté postupně dokola házejí kostkou. Hráč, který je na tahu, hodí kostkou a posune svou figurku na nejbližší políčko stejné barvy po směru hry. Hráči se ve hře střídají. Hráč vždy nejprve hodí kostkou a postoupí o příslušný počet polí. Pokud na políčku, kam doputoval, je značka příkázaný směr, přesune se na příslušné políčko dopředu nebo zpět. Na bílých políčkách musí správně určit obrázek (sjíká se z paklíku na stole), pokud obrázek neurčí, vrací se na políčko, odkud přišel a ve hře pokračuje druhý hráč. Vyhrává ten, jehož figurka jako první projde cílem.

Pomůcky

- hrací deska
- figurky v různých barvách
- házečí kostka s kolečky v základních barvách
- 2 sady obrázkových karet s daným tématem (pro dvě družstva) – například obrázky dopravních značek, orientace v prostoru (vlevo, vpravo, nahoře, dole), obrázky z pexesa

